

PLH180015 Łysa Góra

Powierzchnia: 2743,8 ha (w tym 2714,8 ha objęte jest projektem planu zadań ochronnych, pozostałe 29,0 ha – enklawa „Mały Lasek” – znajduje się w granicach Magurskiego Parku Narodowego).

Status: obszar zatwierdzony decyzją Komisji Europejskiej 2009/91/WE jako obszar mający znaczenie dla Wspólnoty (decyzja Komisji z dnia 12 grudnia 2008 r. przyjmująca na mocy dyrektywy Rady 92/43/EWG drugi zaktualizowany wykaz terenów mających znaczenie dla Wspólnoty składających się na alpejski region biogeograficzny – *Dz.U. L 43 z 13/02/2009*).

Buczyna karpacka w południowej części obszaru (fot. Dorota Rogala)

Położenie administracyjne: województwo podkarpackie, powiat jasielski, gminy: Krempna (m.: Myscowa, Polany), Nowy Żmigród (m.: Kąty, Nowy Żmigród, Stary Żmigród, Łysa Góra), powiat krośnieński, gmina Dukla (m.: Chyrowa, Głojsce, Iwla, Mszana).

Istniejące formy ochrony: Magurski Park Narodowy (19 438,9 ha, 1994; enklawa o nazwie „Mały Lasek” koło Nowego Żmigrodu), rezerwat przyrody „Łysa Góra” (160,74 ha, 2003), Obszar Chronionego Krajobrazu Beskidu Niskiego (82 360 ha, 1998), obszar specjalnej ochrony ptaków Beskid Niski PLB180002 (151 966,6 ha).

Opis obszaru:

Obszar położony jest w Beskidzie Niskim, między doliną Wisłoki na zachodzie i potokiem Iwełka (Iwielka) na wschodzie. Od północy graniczy z nim rozległe obniżenie będące częścią Dołów Jasielsko-Sanockich. Najwyższe wzniesienia to: Dania (696 m n.p.m.), Polana (651 m n.p.m.), Łysa Góra (641 m n.p.m.) i Góra Grzywacka (567 m n.p.m.). Obszar ma charakter leśny – 93% areалу pokrywają lasy, pozostałą powierzchnię zajmują głównie ekosystemy łąkowe i zaroślowe. Grzbiet Łysej Góry charakteryzuje się zróżnicowanym ukształtowaniem terenu. Poprzecinany jest licznymi jarami, którym miejscami towarzyszą osuwiska.

Na Łysej Górze można spotkać ślady okopów i ziemianek z II wojny światowej, doszło tutaj bowiem do jednej z największych górskich bitew pomiędzy wojskami niemieckimi a Armią Czerwoną wspieraną przez Słowaków. Świadczy o tragicznym bilansu tej bitwy można jeszcze dziś odnaleźć m.in. w postaci mogił.

Przedmioty ochrony obszaru:

Przedmiotem ochrony obszaru są cztery siedliska przyrodnicze z załącznika I Dyrektywy siedliskowej: kwaśne buczyny (*Luzulo-Fagenion*), żyzne buczyny (*Dentario glandulosae-Fagenion*, *Galio odorati-Fagenion*), łągi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (*Salicetum albo-fragilis*, *Populetum albae*, *Alnenion*) oraz dobrze zachowane jaworzyny i lasy klonowo-lipowe na stokach i zboczach (*Tilio plathyphyllis-Acerion pseudoplatani*). W obszarze zlokalizowane są również stanowiska trzech gatunków zwierząt z załącznika II Dyrektywy siedliskowej: nadobnicy alpejskiej (*Rosalia alpina*), traszki grzebieniastej (*Triturus cristatus*) i kumaka górskiego (*Bombina variegata*).

Założenia:

1. Projekt planu zadań ochronnych dotyczyć będzie części obszaru Natura 2000 o powierzchni 2714,8 ha. Podstawą wyłączenia fragmentu obszaru jest art. 28. ust. 1 ustawy o ochronie przyrody, który wskazuje że projekt planu zadań ochronnych sporządza sprawujący nadzór nad obszarem oraz art. 32. ust. 5 określający że: „W przypadku gdy obszar Natura 2000 obejmuje w całości lub w części obszar parku narodowego, sprawującym nadzór nad obszarem Natura 2000 w granicach parku narodowego jest dyrektor parku narodowego” (nad częścią obszaru – enklawa „Mały Lasek” o pow. 29,0 ha – nadzór sprawuje Dyrektor Magurskiego Parku Narodowego). Wyłączenie wynika również z art. 28 ust. 11 pkt. 3 ustawy, który mówi że: „Planu zadań ochronnych nie sporządza się dla obszaru Natura 2000 lub jego części (..) pokrywającej się w całości lub w części z obszarem parku narodowego lub rezerwatu przyrody, dla których ustanowiono zadania ochronne uwzględniające zakres, o którym mowa w ust. 10”;
2. Jego głównym celem będzie określenie działań i sformułowanie zapisów pozwalających na skuteczną ochronę siedlisk i gatunków wskazanych jako przedmioty ochrony; wykonane zostaną również ekspertyzy służące uzupełnieniu informacji o obszarze;
3. Lista przedmiotów ochrony może ulec zmianie w toku prac nad projektem planu.

Projekt planu zadań ochronnych sporządza sprawujący nadzór nad obszarem, którym w przypadku wskazanej części obszaru jest Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Rzeszowie.

Plan zadań ochronnych (PZO) jest narzędziem ochrony siedlisk i gatunków stanowiących przedmiot ochrony obszaru Natura 2000. Ustalenia planu mogą jednak dotyczyć również

terenów znajdujących się poza granicami obszaru, jeśli są istotne dla zachowania lub przywrócenia właściwego stanu ochrony przedmiotów ochrony oraz zachowania spójności sieci Natura 2000, w tym utrzymania korytarzy migracyjnych. Podstawowym celem opracowania projektu PZO jest szybkie podjęcie działań, niezbędnych do zachowania przedmiotów ochrony. Obowiązek sporządzenia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 wynika z art. 28 ust. 1 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004r. o ochronie przyrody (DzU z 2009 r.; Nr 151; poz. 1220, z późn. zm.). Szczegółowy zakres dokumentu określa rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 17 lutego 2010 r. w sprawie sporządzania projektu planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 (Dz.U. z 2010 r.; Nr 34; poz.186)

Zakres prac koniecznych dla sporządzania projektu planu zadań ochronnych dla obszaru obejmuje:

- opisanie granic obszaru w formie wektorowej warstwy informacyjnej;
- zgromadzenie, zweryfikowanie i uzupełnienie informacji o obszarze i przedmiotach ochrony, istotnych dla ich ochrony;
- ocenę stanu ochrony przedmiotów ochrony;
- identyfikację istniejących i potencjalnych zagrożeń;
- ustalenie celów działań ochronnych;
- ustalenie działań ochronnych wynikających z ustalonych celów działań ochronnych;
- ustalenie koniecznych zmian obowiązujących studiów uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin i miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego;
- ocenę potrzeby sporządzenia planu ochrony dla części lub całości obszaru oraz terminu jego sporządzenia;
- sporządzenie dokumentacji projektu planu zadań ochronnych w formie elektronicznej, opracowanej w formie opisu tekstowego, zestawień tabelarycznych, przedstawień graficznych, map, baz danych, w tym cyfrowych warstw informacyjnych.

PZO sporządza się w oparciu o istniejącą i możliwą do szybkiego zebrania wiedzę na temat obszaru Natura 2000. W ramach procesu planistycznego należy przeprowadzić niezbędne badania terenowe i ustalić czy szczegółowe inwentaryzacje są potrzebne do właściwego określenia działań ochronnych.

Plan zadań ochronnych sporządza się na okres 10 lat. Jest on ustanawiany zarządzeniem regionalnego dyrektora ochrony środowiska.

Skutki ustanowionego PZO dla obszaru Natura 2000 to między innymi:

- określenie zakresu rzeczowego i kosztów działań niezbędnych dla ochrony obszaru wraz z ich harmonogramem, umożliwiającym występowanie o środki na ich wykonanie;
- ustanowienie formalnych podstaw występowania o środki na wykonanie niezbędnych prac;
- podsumowanie wiedzy o obszarze i przedmiotach ochrony, służącej do późniejszego śledzenia zmian oraz określenie w jakim zakresie wymaga uzupełnienia;
- ustalenie systemu monitorowania stanu przedmiotów ochrony, w tym skutków prowadzonych działań ochronnych;
- ułatwienie kwalifikowania przedsięwzięć/działania pod kątem możliwości wywierania negatywnego wpływu na obszar, z zastrzeżeniem, że przedsięwzięcie/działania nie ujęte w planie jako zagrożenia należy traktować jako mogące potencjalnie znacząco negatywnie oddziaływać na obszar;

- określenie „założeń ochrony obszaru” i celów planu zadań ochronnych jako „punktu odniesienia” dla ocen oddziaływania przedsięwzięć/działań na obszar Natura 2000 oraz dla strategicznych ocen oddziaływania innych planów;
- wskazanie ryzykownych/niewłaściwych zapisów w istniejących studiach i planach z punktu widzenia ochrony obszaru (nie pociąga to za sobą obowiązku zmiany planu/studium przez gminę, ale jest informacją, że realizacja takich zapisów studiów lub planów może napotkać na problemy w procedurze ocenowej);
- jest podstawą do zastosowania w razie potrzeby art. 37 ust. 2 ustawy o ochronie przyrody („jeżeli działania na obszarze Natura 2000 zostały podjęte niezgodnie z ustaleniami planu zadań ochronnych lub planu ochrony, regionalny dyrektor ochrony środowiska (...) nakazuje ich natychmiastowe wstrzymanie i podjęcie w wyznaczonym terminie niezbędnych czynności w celu przywrócenia poprzedniego stanu danego obszaru, jego części lub chronionych na nim gatunków”);
- uregulowanie zasad wdrażania programów rolnośrodowiskowych, które muszą być zgodne z zapisami PZO;
- opisanie nowo znalezionych gatunków lub siedlisk, które powinny być przedmiotami ochrony w obszarze (umożliwia to m.in. stosowanie wobec nich art. 6(4) Dyrektywy siedliskowej);
- określenie konieczności sporządzenia planu ochrony oraz zmian/modyfikacji SDF/granicy obszaru.

PZO nie jest sposobem na zwolnienie jakichkolwiek działań z obowiązujących procedur, np. PZO nie zastąpi, w stosunku do żadnych planów ani przedsięwzięć, procedury oceny oddziaływania na obszar Natura 2000.

W celu zapewnienia udziału społeczeństwa oraz wszystkich zainteresowanych podmiotów prowadzących działalność w obszarze Natura 2000 lub w inny sposób z nim związanych, przygotowanie projektu PZO będzie jawne na wszystkich etapach prac. Zainteresowane osoby i instytucje będą mogły aktywnie uczestniczyć w procesie planowania jako członkowie Zespołu Lokalnej Współpracy (ZLW). Udział przedstawicieli różnych instytucji, grup społecznych i profesji pozwoli zoptymalizować proces planowania PZO. Skład ZLW będzie mógł być w dowolnym etapie prac poszerzony o osoby lub instytucje pragnące wziąć udział w procesie przygotowania projektu PZO. W pracach nad projektem PZO przewidziano 3 spotkania Zespołu Lokalnej Współpracy, których celem będzie przedstawienie oraz przedyskutowanie zagadnień dotyczących projektu PZO.

Informacja o postępie prac, prowadzonych spotkaniach i dokonywanych uzgodnieniach będzie zamieszczana na Platformie Komunikacyjno-Informacyjnej oraz na stronie internetowej RDOŚ w Rzeszowie. Kontakt z członkami ZLW będzie utrzymywany także przez pocztę elektroniczną oraz telefonicznie. Za pośrednictwem dostępnych kanałów teleinformatycznych będzie można zapoznawać się z bieżącym stanem prac nad projektem Planu i zgłaszać uwagi i wnioski podczas procesu planistycznego.

Koordynatorem prac nad projektem PZO jest Pan Robert Stańko (e-mail: robert.stanko@onet.eu, tel. 683828236). Kwestiami związanymi z projektem zajmują się również planiści regionalni: Pan Maciej Ciuła, (e-mail: maciej.ciuła.rzeszow@rdoś.gov.pl, tel. 177850044 – sprawy finansowe) i Pani Dorota Rogala, e-mail: dorota.rogala@yahoo.pl, tel. 783921780 – sprawy merytoryczne).

